

občanského a obchodního práva (čl. 395 a 396 obch. zák., §§ 1316, 1393 obč. zák.), že k důkazu vůle stran, jim se podrobiti, nemůže stačiti pouhá skutečnost odevzdání zboží k přepravě přes polské území. Vyhláška nařizuje důsledně a právem, že musí býti v nákladním listu dovoláváním se železničního dopravního řádu škrtnuto, a nahrazeno dovoláváním se tarifní vyhlášky. Jelikož se tak v tomto případě nestalo, a žalovaná strana se ani nepokusila o důkaz, že odesílatel se novým mimořádným podmínkám podrobil výslovně jiným způsobem, nemůže býti smluvní poměr stran podle nich posuzován. Bez úspěchu musil zůstat pokus, z okolnosti, že ve Sniatyně byly útraty přepravy přes polské území zaplacený a zásilka byla vedle průvodního nákladního listu opatřena ještě dalším nákladním listem, dovoditi, že šlo ve skutečnosti o zásilku do polské stanice, podléhající vyhlášce čis. 80/1919. Zaplacením určité části přepravného bez vydání nákladního listu a zboží nebyla ani nákladní smlouva splněna, ani stanice určení změněna, dodatečná změna stanice určení byla ostatně právě vyhláškou čis. 80/1919 (bod 3 c) zakázána. Druhý nákladní list byl dle nenapadnutého již skutkového zjištění nižších soudů vyhotoven pouze ke sčítování dopravného na polsko-rumunském úseku Sniatyn-Nepolokowce, a nemůže již proto býti důkazem o vydání zásilky adresátovi a její reexpedice, poněvadž jest na něm jako odesílatel uveden nikoliv původní adresát Josef L., nýbrž původní odesílatel Č. v Bohumíně. Ostatně jest pro posouzení žalobního nároku zcela nerozhodno, jakým dodatečným manipulacím musila býti zásilka ve Sniatynu podrobena, aby se dostala do rukou původního adresáta v Rumunsku, když škoda vykradením vozu v Bohumíně tehdy již vzešla a sepsáním skutkové podstaty byla zjištěna. Právem uznaly konečně nižší soudy, že tu není vyvíňovacího důvodu šu 86 čis. 6 žel. dopr. ř., pokud se týče čl. 31 čis. 6 m. ú. Průvodce pro zásilku nebyl tarifem předepsán, vepsání slova »průvodce« odesílatelem do nákladního listu bylo by se jen tehdy stalo úmluvou stran o tom, že zásilka bude průvodcem hlídána, by nebyla vykradena, kdyby železnice, přijímajíc nákladní list, byla na takovou nabídku přistoupila a průvodci umožnila, by vůz skutečně hlídal. Jelikož toho neučinila, potřebného průkazu mu nevydala, ba, jak bylo zjištěno, hlídání mu přímo zakázala, nemůže býti o takové úmluvě řeči.

Čís. 4861.

Dohoda mezi věřitelem a spoludlužníkem vyrovnacího dlužníka nespadá pod zákaz šu 47 vyr. ř., třebaže se věřitel v dohodě zavázal, hlasovati v ujednaném smyslu pro vyrovnání.

(Rozh. ze dne 31. března 1925, Rv II 62/25.)

Spoludlužníci vyrovnacího dlužníka zavázali se zaplatiti žalobci 400.000 Kč, pak-li bude hlasovati pro potvrzení vyrovnání na 30%. Ohledně splácení dluhu byly umluveny splátky; pro případ, že by některá splátka nebyla splacena do 30 dnů po splatnosti, byla umluvena splatnost celého dluhu. Ježto žalovaní nezapravili splátky včas, domáhal se žalobce na nich zaplacení 400.000 Kč. Procesní soud prvé

stc'ice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: V §u 47 vyr. ř. se stanoví, že úmluva dlužníka nebo jiných osob s některým věřitelem, kterou se mu před uzavřením vyrovnání nebo mezi uzavřením a právoplatným potvrzením vyrovnání poskytují zvláštní výhody, jest neplatnou. Jest tedy zkoumati, zda byly úmluvou mezi žalobkyní a odvolateli ze dne 30. ledna 1923 žalobkyni zvláštní výhody poskytnuty, a zda je tedy tato úmluva neplatnou. Z obsahu úmluvy jest zřejmo, že si žalobkyně, aby obešla vyrovnání, pro které hlasovala kvotou 30%ní, dává od žalovaných poskytovatí výhody, které jí mají zajistiti, že obdrží celou svou pohledávku, kterou má od firmy R., ve vyrovnacím řízení se právě nacházející, k požadování. Tak dle odstavce 1 a 4 citované smlouvy zavazují se žalovaní zaplatiti žalobkyni solidárně 400.000 Kč, když žalobkyně bude hlasovati pro vyrovnání na 30%, když vyrovnání bude soudně potvrzeno a když stroje v továrně jim zůstanou. Vyrovnací kvota jest zahrnuta v 400.000 Kč a nebude ji žalobkyně od žalovaných požadovati dle odstavce 5. úmluvy. Žalovaní dávají žalobkyni v zástavu veškeré své jmění, zejména veškeré stroje, zařízení a inventář a nebudou žalovaní bez svolení žalobkyně se zařízením továrním, se stroji a inventářem disponovati. Dle odstavce 11. dávají žalovaní žalobkyni v zástavu požární pojistku vinkulovanou a znějící asi na jeden milion. Žalobkyně sice dovozuje, že zde nemůže býti o nějaké zvláštní výhodě řeči, poněvadž prý byla dána jen úplata, která odpovídala stavu dlužníka, takže prý na tento případ dopadá ustanovení poslední věty §u 47 vyr. ř. a poukazuje v tom směru zejména na ustanovení odstavce III. smlouvy, že se vzdala části svých práv a dopomohla tak ke slušnému narovnání. Odvolací soud sdílí nicméně názor odvolatelů, že onou úmluvou dala si žalobkyně poskytnouti zvláštní výhody na úkor věřitelů ostatních a že úmluva ta jest ve smyslu §u 47 vyr. ř. neplatnou.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Odvolací soud zamítl žalobu, maje za to, že si žalobkyně úmluvou ze dne 30. ledna 1923 dala poskytnouti zvláštní výhody na újmu ostatních vyrovnacích věřitelů a že úmluva ta jest podle §u 47 vyr. ř. neplatna. Právem napadá dovolání právní názor odvolacího soudu s hlediska §u 503 čís. 4 c. ř. s. Z oné smlouvy plyne, že žalovaní dlužili 400.000 Kč, žalobkyni k vyrovnacímu řízení »Továrny na kůže a řemeny v R.« přihlášených, s vyrovnací dlužnicí rukou společnou a nerozdílnou. Právo žalobkyně proti nim jako spoludlužníkům zůstalo zahájením vyrovnacího řízení podle §u 48 vyr. ř. nedotčeno. Upravila-li žalobkyně onou smlouvou, jak z jejího obsahu lze seznati, znovu své právo proti spoludlužníkům, by je sesílila a takto utvrdila závazek původních svých dlužníků, nelze v tom spatřovati poskytnutí zvláštní výhody žalobkyni jako věřitelce vyrovnacího dlužníka ve smyslu §u 47 vyr. ř., třebaže zároveň převzala povinnost v jistém smyslu hlasovati pro vyrovnací návrh. Jeť zákaz §u 47 vyr. ř. opatřením na ochranu menšiny věřitelů vyrovnacího dlužníka. Věřitelé vyrovnacího dlužníka nebyli však postupem žalobkyně v projednávaném případě nikterak dotčeni, neboť ža-

lování stvrdili formou v zákoně nezakázanou jen svůj vlastní závazek k žalobkyni. Rovnováha mezi vyrovnacími věřiteli a zásada stejného práva všech těchto věřitelů nebyla tím nijak porušena (srv. rozh. sb. II. s. čís. 2629). Ježto tudíž není důvodu, pro který žalování jediné napadali odsuzující rozsudek první stolice, bylo rozsudek druhé stolice změnit a obnovit rozsudek první stolice.

Čís. 4862.

Ve sporu o rozvod (rozluku) jest majetkoprávní nároky, nezdařil-li se smír, poukázati na pořad práva. Pořadu práva však není na závalu, že se pokus o smír nestal a nebylo vysloveno, že majetkoprávní nároky odkazují se na pořad práva.

Vyhověl-li soud první stolice žalobě o zrušení smlouvy, neuznav žalovaným namítaného vzájemného závazku žalobcova, nelze žalovanému uváděti tuto okolnost v dovolání do rozsudku odvolacího soudu, jímž k odvolání pouze žalobcovu byla připojena k rozsudku prvního soudu vkladní doložka.

(Rozh. ze dne 31. března 1925, Rv II 130/25.)

Manželství stran bylo rozsudkem rozvedeno od stolu a lože z viny obou stran. Žalobou domáhala se napotom manželka jednak zrušení svatebních smluv, jednak, by na základě rozsudku o této žalobě při ideelní polovici žalovaného k nemovitosti čís. 13 bylo vloženo právo vlastnické pro žalobkyni. Procesní soud první stolice v onom směru uznal podle žaloby, v tomto směru žalobu odmítl. Odvolací soud k odvolání žalobkyně změnil napadený rozsudek a doplnil jej v tom směru, že na základě rozsudku může při ideelní polovici žalovaného k pozemku čís. 13 býti vloženo vlastnické právo ve prospěch žalobkyně. Důvod y: Je nesporno, že manželství stran bylo rozvedeno z viny obou manželů. V takovém případě jest podle §u 1264 obč. zák. každý z manželů oprávněn žádati o zrušení smluv svatebních. Nárok tento jest nepochybně soukromoprávní povahy a patří již proto podle čl. I. uv. zák. k j. n. na pořad práva. Svědčí tomu také ustanovení §u 117 (§ 108, 1264) obč. zák. mluvící o »řádném soudci« a o »řádném řízení«. Podávši tuto žalobu, použila žalobkyně svého práva a nepřekročila je, připojivši také žádost, by na základě rozsudku mohla si vložiti právo vlastnické na ideelní polovici nemovitosti, žalovanému svého času postoupených. Vždyť svolení k provedení knihovního pořádku směřuje jen k obnovení dřívějšího stavu, který jest účelem zrušení smlouvy svatební. Již z toho plyne, že první stolice nemohla žalobu ani zcela ani z části odmítnouti. Nemohla tak učiniti zejména ani proto, že před podáním žaloby nebyl soudem nesporným proveden pokus vyřízení věci smírem. Neníť správným, že k provedení pokusu toho jest povolán soudce nesporný. V tom ohledu § 117 obč. zák. mluví o »řádném soudci« a »řádném řízení«. Jak již uvedeno, žaloba jest oprávněna. Žalovaný neuvedl ničeho, co by opravňovalo k zamítnutí žaloby a zachování svatební smlouvy. Námitkami takovými není, že žalovaný nemovitost zvelebil, dětem žalobkyně z jejího prvního manželství vyplatil